

Kirsten Ahlburg

De lidt større quizzes 2

Special-pædagogisk forlag 2006
78 kr. ekskl. moms

Bogen indeholder 1300 spørgsmål, som primært er beregnet til 7 – 9 årige børn i skolens 1. – 3. klasse, i specialklasser med ældre børn eller i modtageklasser for fremmedsprogede. Men også til private sammenkomster eller rejser med børn anbefales bogen.

Spørgsmålene er hentet fra mange forskellige emneområder (fx dyr, mad, krop, eventyr, film, bogstaver, tal, tid) og lægger op til at udfordre børnenes paratviden, sproglige opmærksomhed og talbevidsthed. Gennem leg med sproget ønsker forfatteren at støtte deres sproglige/begrebsmæssige udvikling, læseudviklingen og tilegnelsen af ny viden. Hun håber også, at spørgsmålene kan være en hjælp til at afdække, på hvilket område et barn har størst/mindst viden.

Min erfaring med bogen er, at spørgsmålenes forskellighed betyder, at der er noget for alle, men at det er vigtigt at blande dem, så der hele tiden er afveksling nok og ikke for mange kedelige/svære opgaver på stribe for et barn eller en gruppe børn. Desuden er spørgsmålene ment som en leg, men det er tydeligt, at det er paratviden, der appelleres til. Dette stimulerer ikke børnenes fantasi som fx gåder, og mange børn bliver hurtigt trætte af opgaverne.

*Audiologopæd Susanne Günther,
Center for Specialundervisning,
Roskilde Amt*

Anja Bau og Antje Schöps

Kompendium til undervisning for læsp

Special-pædagogisk Forlag 2006
Kr. 320,00 excl. moms

Kompendiet er bygget op på samme måde som de to tidligere kompendier (*Kompendium til undervisning af børn med læbe-ganespalte og andre gane-dysfunktioner* og *Mundmotorisk kompendium*) af samme forfattere, således

at der gives en indledende beskrivelse af og overvejelser om den logopædiske problemstilling – i dette tilfælde læsp – kompendiet retter sig mod, og herefter følger forslag til konkrete øvelser, struktureret ud fra en van Riper-inspireret lektionsopbygning. Sidst i kompendiet findes kopiark med forskellige spil til brug i undervisningen samt testmaterialer (/s/-artikulation, auditiv diskrimination af /s/ og mundmotorik).

Forfatterne giver i indledningen gode begrundelser for, hvorfor og hvornår der bør undervises ved læsp, og der argumenteres efterfølgende relevant for både lektionsopbygningen og de anbefalede øvelser, hvilket især er en styrke i forhold til de mundmotoriske øvelser, som i de senere år har været kontroversielle – især internationalt.

Hovedparten af kompendiet består af konkrete øvelser, der er organiseret således, at der for hver type læsp er beskrevet relevante øvelser, inddelt i niveauer der afspejler lektionsopbygningen. Dette gør kompendiet let at navigere i og dermed praktisk anvendeligt. Denne opbygning betyder dog også, at de fleste øvelser går igen adskillige gange i kompendiet, men på trods af dette er der stadig en guldgrube af øvelser at lade sig inspirere af.

Hvert afsnit i øvelsesdelen af kompendiet indledes med en grundig beskrivelse af den enkelte type læsp, sandsynlige årsager til denne type læsps opståen samt en kort beskrivelse af, hvilke mundmotoriske øvelser der er relevante.

Beskrivelsen af de enkelte typer læsp er glimrende, men som forfatterne også selv skriver, havde det været en stor hjælp med en medfølgende reference-cd.

De mundmotoriske øvelser er godt beskrevet og differentierede i forhold til hver type læsp. For både lyttetrænings-, mundmotoriske og artikulatoriske øvelser gives forslag til, hvordan sværhedsgraden kan justeres, og der gøres fint opmærksom på fejlkilder, logopæden bør være opmærksom på i undervisningen. På denne måde differentieres øvelserne også i forhold til de enkelte typer læsp, selvom der måske i udgangspunktet er tale om den samme øvelse.

Forslagene til testmateriale af /s/-artikulation og auditiv diskrimination af

/s/ er gode som ideoplæg, men fremtræder ikke gennemarbejdede. I begge testmaterialer kunne man ønske sig /s/-lyde i flere lydige sammenhænge samt en kort beskrivelse af begrundelsen for valget af lydcombinationer. Den danske /sj/-lyd mangler helt i materialet.

Desuden er det en svaghed ved materialet til afdækning af auditiv diskrimination, at det forudsætter, at eleven kan læse. Her havde det været en god ide med et billedmateriale á la BKS-testen.

Den tungemotoriske tjekliste savner en beskrivelse (eller en reference til en beskrivelse) af hvilke fejlkilder, man som logopæd skal være opmærksom på. Hvornår er en øvelse korrekt udført? Og hvad skal man være opmærksom på i forhold til en bestemt type læsp? Uden denne viden bliver en mundmotorisk screening stort set ubrugelig.

I omslaget skriver forfatterne, at *Kompendium til undervisning for læsp* først og fremmest er tænkt som et praktisk logopædisk værktøj, hvori man kan finde inspiration til øvelser og lege ved undervisning for læsp. Denne målsætning opfylder kompendiet fuldt ud og kan derfor kun få de varmeste anbefalinger med på vejen.

*Audiologopæd Line Dahl Jørgensen
Tale-Høreinstituttet, Hellerup*

Birte Langgard

Gang i snakketøjet

Gyldendal Uddannelse, 2. udgave 2003

Grundbog kr. 220,00, lærerens bog kr. 189,00, kassettebånd kr. 259,00. Alle beløb er excl. moms. 4% rabat ved onlinekøb.

Målgruppen for *Gang i snakketøjet* er voksne udlændinge med en længere uddannelse bag sig og med en vis talefærdighed på dansk. Formålet med bogen er at give eleverne et bedre mundtligt dansk.

Der tages udgangspunkt i emnerne årstider, mad og sundhed, uheld, praktisk arbejde, sport, kulturtilbud, film, bøger, opholdstilladelse og statsborgerskab, by og land, edb, personlige egenskaber.

I tilknytning til emnerne arbejdes der med dialoger, artikler, mundtlige øvelser, bånd, grammatik og udtale. Jeg kan godt lide den måde, der arbejdes med at få kursisterne til at inddrage deres egne personlige oplevelser og erfaringer og sætte det i relation til det pågældende emne. Så bliver de mere bundne opgaver ikke så kedelige.

Læreren bog indeholder lærervejledning samt båndudskrift af dialoger og lytte/forstå-øvelser, og der er tilhørende kassettebånd med dialoger og lytte/forstå-øvelser. Jeg har desværre ikke haft læreren bog eller kassettebåndene til denne anmeldelse, så dem kan jeg ikke udtale mig om.

Materialets målgruppe er forholdsvis veluddannede udlændinge, der er kommet langt i danskindlæringen, men jeg synes, en del af opgaverne også er rigtig gode som inspiration til specialundervisning af udlændinge. Her tænker jeg især på de opgaver, der handler om regler for udtale af vokaler samt trykfordeling i sætninger og ord med stød. Desuden er der en del gode opgaver til arbejdet med at kende forskel på om/hvis, tror/synes, når/da, hans/hendes/deres/sin/sit/sine osv.

*Audiologopæd Natasha Epstein,
Center for Specialundervisning,
Roskilde Amt*

Bodil Nederby

Bingo-Bango

*Special-pædagogisk Forlag
Kr. 325,- ekskl. moms*

Bingo-Bango er kort fortalt et kæmpe billedlotteri beregnet til at spille en hel klasse ad gangen. Der er 36 spilleplader, så der skulle være nok til en klasse af indskolingsbørn, som spillet retter sig mod og en stor plade, hvor opråberen kan holde øje med, hvad der er blevet taget. På grund af pladsmangel i æsken (formentlig) er der ikke brikker, som børnene kan lægge på deres billeder – det må man selv klippe ud.

Spillet indeholder 144 forskellige motiver inddelt i grupper (ser det ud til – der er ingen forklaring på valget af billeder/motiver). Der findes traditionelle billedkategorier af »mad«, »legetøj« og »dyr«, men også sjove, nye kategorier

som »dyremønstre« (fx leopardpletter og tigerstriber) og »forskellige børn« (fx en pige med kasket, en dreng der rækker tungen).

I nogle af kategorierne ligner tegningerne hinanden bortset fra én ting. Eksempel: en flødebolle *med* kokos på ét billede og en flødebolle *uden* kokos på et andet. Der kan også være farver eller mængder til forskel. Eksempel: en *rød* hue på ét billede og en *blå* hue på et andet. Eller: en citron på ét billede og tre citroner på et andet. Tegningerne og farverne er klare og entydige (jeg fandt kun et enkelt eksempel, hvor et par brune støvler ligner makkeren: et par lyserøde støvler – kan være svært at se forskel i klasselokalets neonlys). Alt i alt et godt materiale – som i hvert fald holdt min egen 6-årige søn fanget i over en time...

*Audiologopæd Anja Bau
Center for Specialundervisning,
Roskilde Amt*

**Marianne og
Mogens Brandt Jensen**

Alfabøgerne

*Alinea, 2006
Min familie, Min klasse: 12 sider,
kr. 39,- excl. moms pr. stk.
Alfa til VM, Alfås livretter, Kan du
gætte hvad jeg er nu?: 16 sider,
kr. 45,- excl. moms pr. stk.
Alfas store sprogbog (34 x 48 cm):
16 sider, kr. 180,- excl. moms.*

Alfabøgerne er letlæsningsbøger, der ifølge forlaget er beregnet til den allerførste læsning – fra den 1. skoledag (står der). Bøgerne har relevante emner for indskolingsbørn med figuren Alfa som hovedperson, fx fodbold (Alfa til VM) og familierelationer (Min familie). Tegningerne er søde og sjove. Til gengæld må man sige, at ordene i nogle af bøgerne til tider er lidt svære for målgruppen. Der optræder eksempelvise ord som »livretter«, »edderkopper« og »fantasi«. Der skulle ifølge bagsiden af bøgerne endvidere være mange lydrette ord, hvilket forfatterne da også i vid udstrækning har bestræbt sig på. Alligevel møder man ærgerligt nok ord som »klovn« og »kæreste«, som man bestemt ikke kan forvente, at en nybegynder kan læse.

Den store Sprogbog indeholder opgaver med fokus på fonologisk opmærk-

somhed som fx »sæt en lyd foran ordet«, »volapyk-rim« osv.

Måske er bøgerne ikke den helt store revolution – men de er gode og motiverende som supplement til det, der ellers foregår i læseindlæringen.

*Audiologopæd Anja Bau,
Center for Specialundervisning,
Roskilde Amt*

Lone Cordes Felby

Lær om Lidcombe programmet Behandling af småbørnsstammen – en introduktion

*Special-pædagogisk Forlag 2006
Kr. 78,88 excl. moms*

Lone Felby har skrevet en fin lille pjec om Lidcombe programmet. Pjecen henvender sig til en bred målgruppe – både forældre, daginstitutionspersonale, studerende, talepædagoger, logopæder og andre med interesse for stammebehandling.

Lidcombe programmet er et australsk behandlingsprogram til småbørnsstammen, der i disse år nyder stor fremgang – også i Danmark. I korte træk går Lidcombe programmet ud på, at logopæden underviser forældrene, der efterfølgende selv træner med barnet i hjemmet. Målet for stammebehandlingen er, at barnet opnår flydende tale. Lone Felby har gjort et stort arbejde for at fremme Lidcombe programmet i Danmark, og pjecen er præget af hendes begejstring for denne stammebehandlingsform.

Pjecen indeholder en teoretisk gennemgang af baggrunden for Lidcombe programmet, en beskrivelse af selve programmet med konkrete eksempler samt div. andre oplysninger, bl.a. en beskrivelse af anamnese-optagelse, litteraturhenvisning og henvisning til relevante hjemmesider.

Den første del, der omhandler den teoretiske baggrund for Lidcombe programmet, er pjecens svageste. Det er svært stof, der kræver præcise forklaringer, og her kunne en sproglig opstramning have gjort det lidt mere tilgængeligt. Navnlig afsnittet om stavelsestryk kunne have haft gavn af redigering, og jeg har ikke hørt, at danske børn skulle være særlig udsatte i